

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan m. m.

I en till riksdagen den 20 december 1957 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, 1958: 12, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan m. m. har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bifalla de under punkterna 1—2 här nedan omförmälda förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Beträffande den närmare utredningen i dessa ärenden torde utskottet få hänvisa till statsrådsprotokollet.

1:o

Sedan Sven Ståhl, Utterliden, i en till Kungl. Maj:t ställd, av domänstyrelsen med utlåtande den 28 september 1956 överlämnad skrift anhållit, att såsom full likvid för en skuld till domänverket för vissa virkesköp få erlägga 20 procent av domänverkets fordran, 76 246 kr. 98 öre, fann departementschefen i propositionen 1957: 21 (p. 5:o) det gjorda erbjudandet böra godtagas. Departementschefen förordade, att det belopp å 15 249 kr. 40 öre, som Ståhl hade att gälda till kronan, borde erläggas inom tid som Kungl. Maj:t bestämde. Enär enligt gällande grunder för avgörande av frågor om efterskänkandet av kronans fordringar Kungl. Maj:t icke ägde befogenhet att utan riksdagens medgivande godtaga erbjudandet, inhämtades sådant medgivande i förenämnda proposition.

Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning i propositionen 1957: 21 (JoU 1957: 4 p. 5; rskr. 128), meddelades detta domänstyrelsen i skrivelse den 22 mars 1957 för kännedom och iakttagande samt för vederbörandes underrättande. Ståhl underrättades härom den 3 april 1957 genom styrelsens försorg.

I en till domänstyrelsen ställd skrift den 12 april 1957 har *Sven Ståhl* anfört, att han icke har någon möjlighet att erlägga 20 procent av 76 246 kr. 98 öre. Hans mening hade varit, att domänverkets fordran hos honom skulle

ned sättas till 20 procent av en femtedel utav sistnämnda belopp eller till i runt tal 3 050 kr.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 2 maj 1957 framhållit, att styrelsen icke vill motsätta sig att Ståhl erhåller den av honom avsedda eftergiften, innebärande att han till kronan skall inbetala 3 049 kr. 88 öre. Därvid anför styrelsen att Ståhl, som tillsammans med 4 andra personer iklätt sig borgen för ifrågavarande köp, antagligen utgått från att hans ansvar endast omfattade en femtedel av köpeskillingen. Styrelsen har ånyo tagit den i förenämnda proposition 1957: 21 under punkt 5:o lämnade ekonomiska redogörelsen under prövning och från vederbörande jägmästare inhämtat vissa kompletterande uppgifter om skogstillgången på Ståhls fastighet. Vederbörande landsfiskal har under hand uppgivit, att för den händelse Ståhl försättes i konkurs domänverket icke torde kunna påräkna en utdelning överstigande 3 000 kr. Den kompletterande utredningen i övrigt styrker detta landsfiskalens uttalande.

Sedermera har *domänstyrelsen* i skrivelse den 15 maj 1957 meddelat, att Ståhl den 10 maj 1957 inbetalat 3 050 kr. och föreslagit, att det sålunda inbetalade beloppet måtte få godtagas såsom full likvid för kronans fordran hos honom.

I remissyttrande den 28 juni 1957 vill *statskontoret* för sin del — med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter — icke motsätta sig, att det av Ståhl erlagda beloppet av 3 050 kr. i enlighet med domänstyrelsens förslag godtages såsom full likvid för kronans fordran å honom.

Departementschefen har anfört följande.

»Med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter finner jag — liksom statskontoret och domänstyrelsen — att det av Ståhl nu gjorda erbjudandet bör godtagas. Enligt vad i ärendet upplysts har det belopp å 3 050 kronor, som Ståhl i så fall har att gälda, redan inbetalats till domänverket. För avskrivning av återstående del av fordringsbeloppet erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda, att riksdagen må medge, att Sven Ståhl befrias från vidare betalningsskyldighet till kronan i anledning av ifrågavarande virkesköp.

2:o

Genom utslag den 19 maj 1932 dömde rådhusrätten i Uddevalla Nils Björkman för det han tillgripit och förskingrat medel, som han i sin egenskap av jägmästare i Uddevalla revir omhänderhaft, samt genom falska räkenskaper sökt dölja tillgreppen till frihetsstraff samt till avsättning från hans befattning såsom jägmästare. Därjämte förpliktades Björkman att ersätta den förlust, som tillskyndats statsverket, med 31 690 kr. 18 öre ävensom att i rättegångskostnader erlægga 170 kr.

Björkman avled den 23 oktober 1956. Han efterlämnade makan Maj Björkman, född 1889, med vilken han ingått äktenskap den 28 december 1909, samt 6 myndiga barn.

Vid Björkmans död återstod av kronans fordran, som nedbringats genom utdelning i konkurs och avbetalningar, vilka Björkman verkställt sedan år 1942, ett belopp av 27 118 kr. 61 öre. Bouppteckningen efter Björkman, i vilken denna kronans fordran upptagits såsom skuld, visade en brist av 16 615 kr. 88 öre. På därom gjord ansökning har Stockholms rådhusrätt den 11 december 1956 beslutat, att dödsboet skall avträdas till förvaltning av boutredningsman.

I skrift den 19 februari 1957 har *boutredningsmannen* anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva efterskänkande av den skuld, vari dödsboet häftar till domänstyrelsen. Beträffande fru Björkmans ekonomiska förhållanden upplyses i framställningen bl. a., att hon nu icke har några andra inkomster än folkpension. En till Kungl. Maj:t ingiven ansökan om familjepension har tillstyrkts av statskontoret, som i yttrande den 11 januari 1957 förordat en pension å 1 320 kr. om året jämte rörligt tillägg. Fru Björkman bor tillsammans med 2 döttrar, som båda har förvärvsarbete. Den ena dottern är fränskild och har ett barn, vilket fru Björkman ser till om dagarna. Fru Björkmans barn har förklarat att de — med hänsyn till hennes inkomster och då hon saknar andra tillgångar än nödigt bohag — avstår från att göra anspråk på vad som kan komma att återstå av faderns bo. Bortses från dödsboets skuld till domänverket visar bouppteckningen en behållning av ca 10 600 kr.

Domänstyrelsen har i remissyttrande den 1 april 1957 med hänsyn till de av *boutredningsmannen* anförda skälen tillstyrkt efterskänkandet av ifrågasvarande skuld.

I remissutlåtande den 17 maj 1957 har *statskontoret* för sin del funnit de i ansökningen anförda skälen för efterskänkande av ifrågasvarande betalningsskyldighet icke vara tillräckliga för ett tillstyrkande av bifall till *boutredningsmannens* hemställan. I ett vid utlåtandet fogat yttrande från statskontorets ombudsman har upplysts, att Kungl. Maj:t genom beslut den 1 februari 1957 medgivit, att fru Björkman må, räknat fr. o. m. den 1 november 1956, under sin återstående livstid, så länge hon förblir ogift, uppbära en årlig pension av 1 320 kr. jämte rörligt tillägg.

Departementschefen har anfört följande.

»Av utredningen i ärendet framgår, att dödsboet efter Nils Björkman häftar i skuld till kronan med 27 118 kronor 61 öre samt att bouppteckningen efter Björkman visar en brist av 16 615 kronor 88 öre. Vissa omständigheter talar enligt min mening för att dödsboet bör befrias från åtminstone en del av betalningsskyldigheten. Jag finner det sålunda skäligt, att dödsboet mot erläggande av 5 000 kronor befrias från skyldigheten att till domänstyrelsen gälda det belopp, som kronan ytterligare har att fordra enligt rådhusrättsens i Uddevalla utslag den 19 maj 1932. Frågan torde emellertid böra underställas riksdagens prövning.»

Utskottet har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer därför,

att riksdagen må medge, att kronans i förevarande framställning angivna fordran å 27 118 kronor 61 öre avskrives under förutsättning att dödsboet efter Björkman till kronan kontant erlägger 5 000 kronor.

Stockholm den 4 februari 1958

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Närvarande: se under utlåtandet nr 2.